

i Norge med hensyn til forskningsresultater, referanser og sammenfall av svenske og norske problemer og løsninger. Men vi må nok en gang konstatere at svenskene har kommet oss i forkjøpet.

Magne Rø

Klinikk for fysikalsk medisin og rehabilitering
St. Olavs hospital

Litteratur

1. Rø M. Arbeidslivsrettet rehabilitering. Anmeldelse av: Westerhäll LV, Bergroth A, Ekholm J, red. Rehabiliteringsvetenskap. Tidsskr Nor Lægeforen 2007; 127: 1683.

Dyret i mennesket

Erkell LJ, red.

Djuren och människan

Om den moderna biologin och dess världsbild. 279 s, ill. Lund: Studentlitteratur, 2009.

Pris SEK 318

ISBN 978-91-44-04888-8

For å forstå mennesket er biologisk kunnskap nødvendig, men ikke tilstrekkelig. Kunnskapen må bearbeides og fortolkes i en spesifikt menneskelig kontekst for å kunne anses som gyldig. Denne erkjennelsen har sporet

forfatterne til å utforske sammenhengen mellom empiri og teori fra en uventet synsvinkel. Mens bøker i sjangeren «menneskets natur» oftest skrives av filosofisk skolerte forskere, tar disse forfatterne, som har tilknytning til Zoologiska institutionen ved Göteborgs universitet, utgangspunkt i en biologisk kunnskapsbase. Derfra forsøker de å forstå de teoretiske og filosofiske implikasjonene for mennesket. Det at innsiktene som filosofene og biologene avleverer, er relativt likelydende, føles betryggende. Det viser en utbredt vitenskapelig konsensus om det dyriskes store betydning for vår arts særegne atferdsmønstre. I tillegg viser det at vitenskapen trolig besitter et hensiktsmessig analytisk verktøy for å utforske denne betydningen.

Innledningsvis får vi gjennom fire kapitler en gjennomgang og drøfting av begreper som gjør det mulig å gripe virkeligheten på en rasjonell måte, f.eks. diskuterer man hva sannhet er, og hva som ligger i begrepene nødvendighet og tilfeldighet, samt hvordan disse kan forstås gjennom sannsynlighetsbegrepet. Grenseoppgangen mot intelligent design går også opp på en god måte. Men forfatterne skjuler ikke at biologien fortsatt har mange ubesvarte

spørsmål, som påpekt, men ikke adekvat besvart av kreasjonistisk orienterte personer.

De fire kapitlene som utgjør den midtre delen, tar for seg evolusjonære forklaringer og kobler disse på en innsiktsfull måte opp mot ontogenese, f.eks. i kapitlet om pattedyrenes kjønnsutvikling. Det er etter hvert blitt allment akseptert at sykdom av ulike kategorier har nær sammenheng med hvordan menneskets evolusjonært betingete utrustning føyer seg sammen med ontogenetiske og økologiske forhold. Kapitlene bidrar derfor til en viktig fortolkningsramme for å forstå en rekke typer sykdom.

I de tre siste kapitlene drøftes samarbeidets biologi, biologiens betydning for etiske oppfatninger og sosialdarwinismens misforståtte utlegninger. Også her klarer forfatterne å styre unna den skråsikkerheten som ofte preger diskusjoner om menneskets biologi og dens betydning for vårt daglige virke.

Når biologi omtales i forbindelse med mennesket, ser vi ofte at menneskets atferd tolkes som mer eller mindre determinert av vårt dyriske opphav. Denne teksten er heldigvis fri for slike lettvinde løsninger på kompliserte problemer, noe som øker troverdigheten.

Medisinske problemstillinger berøres i liten grad, men temaene som gjennomgås, er relevante og har stor overføringsverdi. Boken er derfor velegnet for leger som ønsker en kortfattet og velskrevet innføring i menneskerelevant biologi.

Elling Ulvestad

Mikrobiologisk avdeling
Gades institutt
Haukeland universitetssykehus

Topografisk anatomi og kreftkirurgi

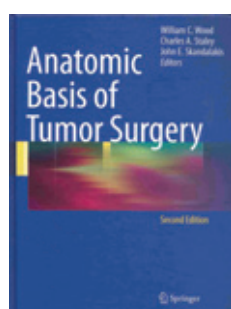
Wood WC, Staley C, Skandalakis JE, red.

Anatomic basis of tumor surgery

2. utg. 851 s, tab, ill. Heidelberg: Springer, 2010.

Pris EUR 150

ISBN 978-3-540-74176-3

Første utgave kom i 1999 (1). I den foreliggende andreutgaven er C. Staley blitt en av de tre redaktørene, og J.E. Skandalakis, som har vært en sterk bidragsyter innen dette formidlingsfeltet, og til denne

boken, er ved denne utgivelsen død. Noen forfattere til enkelte kapitler er skiftet ut,

men de aller fleste kommer fortsatt fra kirurgiske miljøer knyttet til Emory universitet i Atlanta, USA.

Det mest iøynefallende ved denne utgaven er en generell forbedret layout. Figurene er nummerert, men i stor grad uendret. Noen få figurer er kommet i tillegg. Det er nå 19 kapitler, mot 20 i førsteutgaven, selv om et nytt kapittel om hudsvulster er kommet i tillegg. Dette er gjort ved at noen tema er samlet under samme kapittel. Illustrasjoner med beskrivelse av laparoskopiske tilganger og operative poeng har fått noe mer plass, spesielt i forhold til splenektomi og adrenalektomi. I mammakirurgikapitlet er vaktpostlymfeknuteprikket og tilhørende operativ teknikk greit beskrevet, og total mesorektal eksisjon (TME) ved operasjon for rektumkreft er nå ivaretatt både ved tekst og illustrasjoner. I kapitlet om lever- og galleveiskirurgi er illustrasjoner og tekst oppdatert når det gjelder beskrivelse av enkelte teknikker.

Dette er en praktisk bok, som vil være nyttig å ha lett tilgjengelig. Innholdet har størst relevans for dem som arbeider innenfor gastrokirurgi, bryst- og endokrinkirurgi og urologi, kanskje også gynekologi.

Selv om hvert kapittel avsluttes med henvisninger til faglitteraturen i form av «Key references» og «Suggested readings», som med få unntak også inneholder nyere og oppdaterte publikasjoner, er det først og fremst de mange gode illustrasjonene, sammenholdt med en presis tekst, som er styrken. Enkelte oversikter i tabellform letter orienteringen for den travle leser. Det er imidlertid beklagelig, og litt uforståelig, at man for eksempel i tabell 6.1 refererer til «gammel» TNM-klassifisering av ventrikelkreft (2), når det nå foreligger en helt ny og noe endret klassifisering av disse svulstene, som nylig er utgitt av samme forlag (3). Her burde forlaget kunne koordinere sine egne utgivelser bedre.

Likevel, og med få forbehold; dette er fortsatt en nyttig bok, som er blitt enda bedre, selv om de mange flotte fargefigurere og en solid innbinding har sin pris.

Jon Arne Søreide

Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssykehus

Litteratur

1. Søreide JA. Nyttig lærebok om kreftkirurgi. Anmeldelse av: Wood WC, Skandalakis JE, red. Anatomic basis of tumor surgery. Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 722.
2. AJCC cancer staging handbook: TNM classification of malignant tumors. 6. utg. New York, NY: Springer, 2002.
3. AJCC Cancer Staging Manual. 7. utg. Heidelberg: Springer, 2010.